

A peritheciumok a mikroszkop látómezejében mint fekete gömbalaku, érdes felületű tokok jelennek meg. Nagyságuk 0.112—0.144 mm. között váltakozott.

A peritheciumok mycelium-nyulványai végükön a *Microsphaera alni* f. *quercina* fajra jellemző ágas-bogas elágazódást mutatják. A peritheciumok annyira hasonlóak a *Neger* által már megrajzolt és az Erdészeti Lapok idézett füzetében általam is közzétett alakjához, hogy azonosságukhoz kétség egyáltalában nem férhet. A most közölt lelet nem áll egyedül, a múlt év október havában ettől teljesen függetlenül Mágócsy—Dietz Budapest, Esztergom és Miskolc környékén szintén megtalálta*) a kérdéses termőtesteket, úgy, hogy a betegség diagnózisa most már elintézett kérdésnek vehető. Érdekes egyébként, hogy Németországból, ahol pedig a gomba szintén jelentékeny károkat okoz, s ezért fokozott megfigyelés alatt áll, újabb leletnek a híre még nem érkezett. A legutolsó volt Behrensé 1920-ban Hildesheim mellett.

Mindenesetre a betegség teljes biológiájának a feltárására, továbbá annak a kérdésnek az eldöntésére, hogy a gomba hogyan tel el, fontos volna a megfigyelések folytatása és azért újól ag szaktársaimhoz fordulok, hogy ahol talál-nak, küldjék be nekem a főiskolára a vizsgálati anyagot a lelő-hely, a fafaj adatainak pontos megjelölésével, hogy ilyen mó-don ezen rendkívül káros betegség biológiájának a feltárásánál a magyar erdészet is kivegye a köteles részét.

Az erdőgazdasági érdekképviselet kérdéséhez

Írta: Bund Károly

A gazdasági élet egyes tényezőinek érdekképviseletei részben szabad társuláson, részben törvényes rendelkezéseken alapulnak. Előbbiek különféle egyesületeink, társulataink és szövetségeink, míg utóbbiak a kamara elnevezését viselik.

*) A Természettudományi Társulat botanikai szakosztályának már be lett jelentve. Én csak a leírt praeparatum vizsgálata után értesültem magánúton róla.

Legelőbb a kereskedelem és ipar sokféle szerteágazó érdekei nyertek törvényen alapuló képviseletet a kereskedelmi és iparkamarákban, nyilván azért, mert egyfelől a kereskedelem és ipar látta legelsőnek szükségét, hogy a maga érdekeit nemcsak hivatalosan elismert, de törvénnyel is szankcionált szervezetben nyilváníthassa s másfelől az államhatalom is elsősorban az említett két nagy érdekkör terén látta jónak, hogy törvényes formák között alakított, állandó szervezettel bíró kamarákhoz fordulhasson véleményért a kereskedelem és ipar terén felmerülő sokféle és többnyire igen bonyolult kérdésekben, amelyekben a gyakorlati élettel közvetlen kapcsolatban álló érdekelték meghallgatása nélkül nem akart dönteni és intézkedni.

A földmivelés terén sokkal későbbben nyilvánult meg a kamarai érdekképviselet iránti kívánság. Ha jól tudjuk, ily irányban először az 1895. évi gazdaggyűlés hozott határozatot, amely testet azonban csak nagyon későn, a közelmúltban öltött a mezőgazdasági kamarákban. Közbevetően a műszaki kar igyekezett évtizedek óta kamarai képviseletet nyerni s ezt a célját talán a közeljövőben el is éri.

Az erdőgazdaság terén a kamarai szervezkedésre vonatkozóan *Kaán* Károly tollából jelentek ugyan meg érdekes fejtegetések, azonban magának az erdőbirtokosságnak köréből ily kívánság nem merült fel. Ennek ellenére maga a kormány lépett fel ezen a téren kezdeményezőleg, amidőn múlt év őszén oly törvényjavaslatot terjesztett a nemzetgyűlés elé, amely egy országos és több vidéki erdőgazdasági kamara szervezését tervezte, de részben a költségekre való tekintettel, részben más okokból bizonyos ellenzésre talált magában a kormánypártban is, úgyhogy ezt a javaslatot a földmivelésügyi miniszter a napokban vissza is vonta és olyan alakban terjesztette újból elő, amely csak egyetlen országos erdőgazdasági kamarában kívánja az érdekeltséget tömöríteni.

Méltán fölvetődik ily körülmények között sokak előtt az a kérdés: szüksége van-e az erdőgazdaságnak kamarai érdekképviseletre? Nem elegendők-e a jövőben is az eddigi, sza-

bad társuláson alapuló érdekképviselőink, erdészeti egyesületeink és az ujonnan alakult „Erdőgazdák Szövetsége“?

A feleletet erre egyfelől az ország közviszonyainak szemlélete, másfelől azok a célok adják, amelyeket a kormány a kamarai szervezettel elérni kíván.

Az ország jelen szerencsétlen helyzete hozza magával, hogy az egyes gazdasági ágak érdekei sokkal erősebben sürülődnek, mint régebben, sokkal több az ütközőpont, mint a múltban. Midőn tehát a mezőgazdaság a faluig kiépített többfokozatu törvényes érdekképviselőt nyert, nem is annyira az erdőbirtokosoknak, mint inkább az országnak érdeke kívánja meg, hogy az erdőgazdasági érdekképviselő is törvényes alapot nyerjen és kellően kiépítettessék. Ebből a szempontból, aránylag kicsiny erdőterületünk dacára, sőt talán éppen azért, mert kicsiny és mindenképpen konzerválandó az ország erdőterülete, sajnálnunk kell, hogy a vidéki erdészeti kamarák felállítása, egyelőre legalább, elmarad s nem lesz helyi alsófoku fórum, amely az erdők ellen legeltetési, irtási és egyéb célzatokból minden bizonnyal várható s részben már megindult ostromot kivédje.

Ámde számos más közéleti jelenség az erdőbirtokosság szempontjából is kívánatosá teszi, hogy oly hivatalosan elismert érdekképviselővel birjon, amely jogos érdekei mellett kellő sulyal és határozottsággal sikraszállhasson. Amidőn a kormány maga ezzel a lehetőséggel megkínálja, szinte érthetetlen, hogy a birtokosság bizonyos közönnyel nézi a dolgok fejlődését s nem lép mellette széles körben sorompóba még akkor is, ha a kamara szervezete a kormány tervezetében talán nem mindenben elégíti ki.

A törvényjavaslat egyik főcélja kétségtelenül a birtokosság érdekeinek megóvása, az erre irányuló alkalmat tehát nézetünk szerint mindenesetre meg kell ragadni, de meg kell ragadni a bevallott második cél érdekében is: az erdőgazdaság országos érdekeinek védelme végett. A kormány tudatában a súlyos gazdasági harcoknak, amelyek részben az ország szerencsétlen helyzetéből, másfelől a mindinkább kiélesedő társadalmi és gazdasági érdekellentétekből származnak, mintegy

támaszt is keres az erdőgazdasági érdekképviselőben arra nézve, hogy a jövőbe tekintő helyes erdőgazdasági elveket az ellentétes áramlatok dacára érvényesíthesse, azokat ne nyelje el a rövidlátó helyi érdek, a pillanatnyi szükséglet, a politikai irányzatok és a kortesérdekek hullámverése. Nem tudjuk, mennyire fog ebben a tekintetben az erdőgazdasági kamara beválni, de feltételezünk a magyar erdők birtokosaiban annyi nemzetgazdasági tudást, annyi honszeretetet és annyi érzéket az erdő azon szerepe iránt, amelyet az a természet és a nemzet nagy háztartásában visz, hogy nem csupán az egyéni érdek, hanem ezek az országos szempontok is irányadók lesznek határozataiban. Nézetünk szerint az erdőgazdasági kamarának közvetlen adminisztratív befolyást és szerepet nem lehet adni, de ha a kormány ily nagytekintélyű és törvényes alapon nyugvó szervezethez bizonyos elvi kérdésekben tanácsért és támaszért kíván fordulni, ezt örömmel kell fogadnunk.

Megvalljuk, mi magunk is sokáig kétkedéssel viseltettünk az erdészeti kamarák szükségessége iránt; az erők szétforgácsolásától, szabad társuláson alapuló szerveink elsorvadásától tartottunk s ezen aggályaink nem is oszlottak el egészen. Ámde gazdasági életünk újabb fejleményei mégis azt a meggyőződést érlelték meg, hogy az erdőgazdasági kamarákra, ha abban erdőbirtokosaink és szakembereink legjobbjai a magyar erdőgazdaság jól felfogott érdekeinek megvédésére tömörülnek, szükség van s bennük értékes és komoly fegyvert nyerhetünk abban a küzdelemben, amelyet minden bizonynyal meg kell vivni az összezsugorodott magyar erdő létéért, fenntartásáért és felvirágoztatásáért.

Érdekes a mezőgazdasági kamarák magatartása ebben a kérdésben. Az erdészeti ügyek tudvalevően ki vannak kapcsolva működési körüinkből; de azért pl. a győri kamara máris alkalmazott egy erdómérnököt, aki a kamarai tagoknak erdészeti ügyekben tanácsal szolgál. Az, hogy a mezőgazdasági kamarák tiltakoztak erdészeti kamarák létesítése ellen, éppenséggel nem lephet meg, holott az erdészet hasonló lépéstől mindig tartózkodott.